

Skoleklar

Det med at blive skoleklar er ikke noget, der bare sker af sig selv. Det er en løbende proces, der sker fra barnet bliver født og til vi sender barnet i skole.

For at kunne lære en masse ting i børnehaven, er det vigtigt at barnet er tryk – tryk ved at komme i børnehaven, tryk ved de voksne, tryk ved de andre børn. Utrykke børn bruger unødigt energi til at passe på sig selv og har ikke ekstra energi til også at lære.

Derfor er det vigtigt for os at skabe en god kontakt til det enkelte barn lige fra den første dag – det er vigtigt at vi hver morgen får sagt godmorgen – vigtig at vi bruger ekstra tid til at være nærværende – få tillid og tryghed bygget op, så det enkelte barn kan bruge sin energi på at lære gennem leg.

I aften tager vi udgangspunkt i det vi laver sammen med børnene fra de starter hos os og til vi sender dem i minisfo. Og hvad vi sammen skal hjælpe vores børn med inden de skal afsted.

Jeg tager udgangspunkt i Se jeg kan flyve pjecen. Det er O klasselærere sammen med børnehaven og sfo, der har lavet den.

Og det første handler om at have øvet sig i **at blive selvhjælpen**:

- Holde styr på sine ting – taske, tøj, madpakke.
Allerede fra første dag i børnehaven øver vi i at børnene selv skal tage sko og tøj af og hænge på plads. De skal selv sætte madpakke og frugt i køleskab. De skal lære at rydde op efter sig. Og jo ældre børnene bliver jo mere begynder vi at forlange af dem.
Så hvis I ikke allerede nu øver jeres barn i at gå ind med tasken, sætte madpakke i køleskab og frugt, selv tage tøj af – ja så skal I i gang med at øve det nu. Det er også rigtig godt at have tydeligt navn på madkasse og frugtpose – på den måde hjælper I jeres børn rigtig meget – for de kan godt begynde at genkende deres navn
- Klare toilet besøg er også noget, de skal kunne inden skole. Allerede nu må I gerne få jeres børn til at tørre sig selv og så tjekke. Det gør vi også her. Efter jul vil det være godt at alle selv kan. De vokser ved at kunne det – det handler om at få små succeser i hverdagen og her er en af dem.
- Lad jeres børn selv bære tasken hjem om fredagen. Ros barnet og sig´ hvor er det godt at du kan hjælpe til. Når børnene starter i skolen forventes det at de selv bærer tasken, at de selv går ind i klassen uden at blive båret. Vigtig at I forældre kan slippe jeres barn og omvendt. I O klasse har nogle lærer været nødt til at sende en skrivelse med hjem hvor de bad forældrene om hjælp til at gøre afleveringen så hurtig som muligt. De så hvordan nogle forældre brugte det første kvarter af timen til at enten at snakke med barnet eller ikke kunne sige farvel eller ville lige snakke med læren. Og det er jo ikke meningen at tiden skal gå fra børnene og deres undervisning. Så her hos os øver vi i at førskolebørnene selv kan vinke farvel.

Så skal vi lære børnene

- **at tage hensyn til hinanden**
- **forstå og respektere regler**
- **at vente på tur**
- **og tale pænt til hinanden**

Her har vi bl.a. vores små spisegrupper, hvor vi øver os i at give plads til hinanden. Vi skiftes til at snakke og vi snakker pænt. Når vi siger rim og remser, skiftes børnene til at vælge. De skiftes til at sige værsgo, de skiftes til at fortælle, hvad de har lavet, de skiftes til måske at hente en kuffert eller vælge en sang osv. I leg ude og inde er vi meget opmærksomme på, hvordan de siger tingene til hinanden og vi går ind og afbryder, hvis tonen bliver for grov. Det er også noget

som vi gerne vil have hjælp af jer til derhjemme – så de får en ordentlig tone.

Vi forsøger også at lære børnene at de ikke skal afbryde hinanden. De øver sig i at tilsidesætte deres eget behov, men det er svært. Her er det vigtigt at I forældre også hjælper børnene, så de ikke tror at det er i orden at afbryde de voksne eller de andre børn hele tiden. Hvor mange gange komme børnene ikke hen, når mor og far snakker sammen og afbryder eller hvis I lige skal give os en besked eller vil fortælle noget. Her står der tit en lille gut og bare ikke kan vente. Her er det godt at sige til barnet: Vent lige lidt – det bliver din tur lige om lidt.

I en klasse med 25 elever, kan det være svært for en lærer, hvis alle 25 børn vil snakke i munden på hinanden og ikke har lært at vente. Så det er meget vigtigt at vi gør en særlig indsats her. Børn er impulsstyret og vil så gerne – men for deres egen skyld er det godt at de har øvet sig. Børn skal forstå og respektere regler og her skal vi som voksen lære dem det. Vi kan lave en leg på stuen, hvor børnene skal række hånden op, hvis de kan svare på forskellige spørgsmål. Det er meget meget svært – hånden kommer måske op, men munden svarer også inden man bliver spurgt. Så det skal vi øve – det er igen det med at tilsidesætte eget behov.

Når børn spiller spil med hinanden er der også forskellige regler. Sådanne spil skal helst være voksenstyret ellers er der mange børn, der er gode til at finde på deres egne regler for at vinde. Her er det også vigtigt, at vi lærer børnene, at selvom man taber i et spil – så gør det ikke noget – det handler om at have det sjovt, mens man spiller. At kunne tabe og vinde med samme sind er vigtigt at lære børnene. De skal også have lov til at tabe derhjemme. Ellers kan børnene ikke magte det, hvis de lige pludselig taber den ene gang efter den anden.

Når vi er ude at gå er der også regler som skal respekteres. Vi skal holde hinanden i hånden. Måske er det hjælpevennen man skal passe på, så dur det ikke at man går og fjoller rundt. Her må man ikke løbe, de skal lære at standse ved fortovs kant, de skal holde øje med trafikken. Her må I også gerne øve derhjemme. Når de kommer op i skolen er der måske kun en lærer til at gå tur med børneflokkene og så er det vigtigt, at man kan stole på alle børnene. Det er meget vigtigt at børnene har lært trafiksikkerhed. Det er naturligvis også noget som vi bruger meget tid på, men det er jer som forældre der er rollemodeller for jeres børn. (Mor siger at jeg ikke behøver have sele på, når vi kører en lille tur) Ja ja nu er vi ikke i bil, men det er altså vigtigt at vi som voksne overholder reglerne, hvordan skal vores børn ellers overholde dem? Vi har en regel om at det kun er de voksne, der må trykke børnene ind og ud. Det er altså ikke nemt med en regel, hvis I forældre ikke vil overholde den. Vi ser børn blive løftet op og trykker sig ind og bagefter prale med det. Når jeg så griber fat i forældrene, kan de ikke forstå, hvorfor børnene ikke må. Der laves også alliancer bag min ryg – laver aftaler om at man bare får barnet til at trykke sig ind, når jeg ikke ser det. Jamen hvad er det lige for noget at lære sit barn. Hvordan skal vi så kunne lære børn vigtigheden af at overholde regler.

Når vi går ned i svømmehallen med børnene lærer de også om trafikken – men der er nogle der snakker og pjatter og ind i mellem står en lygtepæl i vejen. Dyre lærepenge, men det giver anledning til en god snak. Respekt for regler finder vi også inde i svømmehallen – vi må ikke løbe på fliserne, vi skal have luffer på, vi skal vente til alle er klar til at gå i vandet, vi må ikke hoppe ned, vi må ikke larme, for så kommer bademesteren og skælder os ud, vi må ikke hoppe op på ryggen af hinanden eller dykke nogen under vand. Vi skal passe på hinanden i vandet – have respekt for hinanden og hinandens grænser. For bedre at koncentrere sig om at gå ned til svømmehallen er det godt med en rygsæk med stropper som sidder godt fast. Så undgår vi at børnene taber tasker, svinger rundt med den og bruger unødigt energi på at holde tasken på plads.

Vi skal også lære hinanden at samarbejde – det øver vi også fra vi starter i børnehaven – vi skal lære at deles om tingene og øve os i at spørge om vi må låne af hinanden. Vi øver os i at spørge om han/hun vil lege. Vi sætter lege i gang, hvor de skal enes og deles om tingene. Vi har forskellige samarbejdsspil, hvor de kun kan vinde over spillet hvis de samarbejder og hjælper hinanden.

Vi hjælper børnene med at løse konflikter og jo ældre de bliver, øver de sig i at bruge sproget i stedet for at slå, sparke, skubbe eller bide. Vi har nogle samtalekort som vi bruger for at børnene

bedre kan forstå, hvad der lige skete. Nogle gange er det bedre at se situationen i stedet for at høre det. Det er vigtigt at børnene får lært at samarbejde og løse konflikter med hinanden for der er rigtig mange børn oppe på skolen og ikke så mange voksne til at hjælpe, hvis der opstår en konflikt.

Det er vigtigt at barnet har lyst til at lære, er **nysgerrig** og har mod på **udfordringer**. Derfor er det godt at barnet kan sige farvel til mor og far hver dag. Det øver vi helt fra børnehavestart. Barnet skal være trygt ved at være alene i børnehaven sammen med vennerne, men det kræver at barnet har det godt, har gode venner og nogle voksne, det har tillid til.

Vi laver en børnemiljøvurdering, som giver os et hurtigt billede af, om der er nogle børn, der går i børnehaven uden at have venner. Vi laver små legegrupper, hvor børnene kobles på kryds og tværs. Hvis vi ser et barn gå alene rundt f.eks. ude på legepladsen, så hjælper vi barnet med at finde nogle at lege med.

Vi skal give børnene **selvtillid** og **gå på mod**. Vi så det til vores sommerfest. Børnene havde sommerfugle i maven og de fik udfordret sig selv. De klarede det rigtig god alle sammen og på den måde oplevede de en stor succes. Det er også vigtigt med små succeser i hverdagen. Vigtig at rose barnet for det, det er god til og hjælpe med det, de endnu ikke har lært. Og så skal vi voksne ved vedholden – når vi har sagt tingene en gang, så skal børnene lære at det ikke er nødvendig at sige det flere gange. Vigtig at vi spørger barnet – hvad var det lige jeg sagde, så barnet tvinges til at stoppe op og tænke. **Det med at sige tingene kun en gang skal I også hjælpe os med** – så børnene får lært at lytte. Vi har børn, der bliver ved og ved og er fuldstændig ligeglad med, hvad de bliver bedt om eller hvad vi siger til dem. Ligeglad med regler, kan ikke stoppe når vi siger vent lige, afbryder den voksne gang på gang – de børn vil få det meget svært i skolen – her kan deres skoledag få præg af irettesættelser og knap så mange succeser. Børnene kan også blive til et irritationsmoment for læren. Så det er vigtig, at I forældre kommer på banen. Få sat nogle tydelige grænser for jeres børn – hjælp os med at hjælpe børnene, så de har en forudsætning for at få så god en skolestart som muligt. Det er os voksne der skal være vedholdne. Hvis vi ikke lærer vores børn, hvordan de skal opføre sig, hvem skal så.

Vi er en DGI børnehave og det betyder at vi tænker bevægelse ind i mange af børnehavens gøremål og alt den bevægelse kan ikke undgå at komme vores børn til gode. Citat: ”Børns motoriske udvikling har betydning for børns læringsparathed. Undersøgelser viser at børn med motoriske udfordringer kan være svækket i deres arbejdshukommelse, selvkontrol, kreativ opgaveløsning”. Så det er rigtig godt at børnene får styr på motorikken. Jeg vil sige at når vi har så meget bevægelse inde over har vores børn nogle gode forudsætninger for at klare sig godt.

Så opfordring til jer forældre: **Bevægelse**, bevægelse og bevægelse – både ude og hjemme. Hver dag har vi et tegnebord i børnehaven. Det er for at styrke børns ”**holden på blyant**” færdigheder. Det er med til at starte grobunden for lysten til at tegne, skrive tal, bogstaver, former og figurer. Skrive sit eget navn – det kommer lige pludselig – men det er vigtig at vi her har øje for, hvordan barnet holder på blyanten. Vi skal hjælpe, hvis det er et forkert greb og det skal I forældre også være opmærksomme på. Et barn der først har fået indarbejdet et forkert blyantsgreb, har svært ved at aflægge den dårlige vane. Det kan godt ske at jeres barn siger: Jeg holder bedst på den her måde – så skal I alligevel være den voksne og gå ind og ændre det. Det er jer, der skal vise at I bestemmer. Jeg har haft en dreng som ikke ville ændre det. Jeg gør det på min måde og hvis forældrene så heller ikke vil lytte – så bliver det svært. (Nævn eksempel på Noa Satans) Så allerede som 3-4 årige ind og korriger.

Vi skal lære børnene at sætte ord på. De skal skiftes til at lytte og fortælle – det øver vi hver dag i spisegruppen – læring gennem leg – vi bruger vores sprogkufferter – eller læser historier – eller skiftes til at fortælle. Måske har de oplevet noget derhjemme i weekenden, været på en ferie, været til fodbold, set en film, spillet noget sjovt på iPad. Her opfordrer vi barnet til at fortælle. Børn skal turde fortælle i en større gruppe – først i spisegrupper og dernæst til hele basisgruppen.

Vi giver børnene **fælles beskeder** hver dag og når børn er 3-4 år spørger de: Også mig, ja det er jer alle sammen – også mig, ja. Når de er førskolebørn så skal de kunne forstå flere beskeder og huske dem og udføre dem. Det må I også gerne øve derhjemme. Vi har nogle børn som høre første besked, men bliver så afledt af noget andet og har så glemt. Vi bruger tid på at lytte, at koncentrere os og sidde stille, men vi øver denne læring gennem leg. Når børnene kommer i førskolegruppen bliver mange aktiviteter lavet, så de mere målrettet passer til deres alder. Vi har som det første været på koloni. Det er en fantastisk tur for både børn og voksne og vi kommer til at lære børnene at kende på en hel anden måde.

Turen bygger på.

- Fællesskab
- Samarbejde
- Sammenhold
- Selvhjulpenhed
- Følelsesmæssig udfordret ved at skulle undvære mor og far
- Og successen ved at klare at være afsted.

Det næste er at børnene skal gøres mere robuste – her er det især drengene. Oppe i skolen har vi fået at vide at det er små – ved godt at jeg ikke må sige det men små tude prinser, der har svært ved at slippe mor eller far, de har svært ved at få modstand, de kan ikke klare at blive skubbet til, græder når de taber osv. Det har vi i samarbejde med de andre børnehaver og skoler besluttet at gøre noget ved. Vi skal have gjort børnene robuste og hjælpe dem til ikke at tage tingene så nært. Lære dem at sige pyt engang i mellem. Samtidig skal I forældre også hjælpe til. Susanne vil fortælle om, hvad vi bl.a. gør her i børnehaven

Slås kultur:

Michael Blume har skrevet en bog om slås kultur og nogle af de lege, som han beskriver, har Susanne taget til sig og laver disse med især drengene. Det foregår nede i kælderen, drengene lærer forskellige regler, de prøver kræfter af med hinanden og de lærer at aflæse hinandens kropssprog.

(Her viste Susanne forskellige eksempler på skærmen og afprøvede nogle lege)

Dorte vil fortælle om de forskellige aktiviteter, de vil lave i førskolegruppen og til sidst skal I høre lidt om vores fælles førskolemateriale som børnehaverne og minisfo er blevet enige om lave, så alle børn kommer i skole med næsten de samme forudsætninger.

Legeøen – hop om bord – materiale som bygger bro mellem børnehave og skole.

(Alle i personalegruppen har været på kursus i dette – et super godt materiale, hvor alle børnehaver i Aars laver dette med førskolegruppen og mini SFO fortsætter med det oppe i skolen. Det handler om katten Kis og rotten Rollo der tager os med ud på legeøen, hvor vi får forskellige opgaver. Materialet hjælper børnene til at lære at nu laver vi opgaver, dernæst skal vi i gang med en leg, så lidt opgaver igen. Det er faktisk forstadiet til det, der skal ske i 0. klasse. Lytteøvelser, rim og remser, læsning, fokus på stavelser mm.

- Blive selvhjulpen
- Tage hensyn til andre
- Forstå og respektere regler
- Vente på tur
- Tale pænt til hinanden
- Tab og vind med samme sind
- Regler – svært at lære regler, hvis andre ikke overholder – her tænkes voksne
- Samarbejde
- Være nysgerrig og have mod på udfordringer
- Selvtillid og gå på mod
- Bevægelse
- Blyantsgreb
- Fælles beskeder
-